

S samim receptom varčevanja in štedenja se današnja gospodarska stiska, ki tlači našega kmeta, ne da rešiti. Kmet sam se sploh ne more rešiti, morajo mu tudi drugi pomagati.

SVEČANA OTVORITEV PARLAMENTA.

V ponedeljek, 18. januarja, je Nj. Vel. kralj Aleksander na slovesen način otvoril narodno predstavništvo, obstoječe iz senata in narodne skupščine. V prestolnem govoru je Nj. Vel. kralj podal zgodovinski pregled o razvoju jugoslovanske misli in narodnega teženja po zedinjenju, o dogodkih, ki so se razvijali po 1. decembru 1918 v naši državi ter o dejanju 6. januarja 1929 in razvoju, ki mu je sledil. Z izrazitimi besedami je kralj poudaril naloge narodnega predstavništva, osobito v sedanji težki gospodarski krizi. O kmetemskem vprašanju poudarja prestolni govor sledeče: »Nezaslišni padec cen poljedelskih pridelkov je pahnil kmeta v izredno hudo položaj. S tem, da bomo kmetu priskrbeli primerne cene za njegove pridelke in da mu bomo omogočili boljše življenje, bomo dvignili njegovo potrošno silo in mu ustvarili ugodne pogoje za njegov gospodarski kredit. To je glavno vprašanje, ki je pred nami.«

*



V NAŠI DRŽAVI.

Volitve predsedstva narodne skupščine in senata. Dne 15. januarja sta dobila predsedstvo skupščina in senat. Potom glasovnic je bil izvoljen za skupščinskega predsednika dr. Kosta Kumanudi. Prvi podpredsednik je Karlo Kovačević, drugi podpredsednik Hasan Begović. Za tajnike so bili izvoljeni: dr. Jevremović, Dragiša Stanojević, Ante Kovač in Milan Mravlje. — Za predsednika senata je bil izvoljen dr. Ante Pavelič, zdravnik v Zagrebu, podpredsednik senata sta pa dr. Parmakovič in Slovenec dr. Franc Novak.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Bolgarija in Albanija sta sklenili prijateljsko pogodbo, ki določa pravice narodnih manjšin, Albancev v Bolgariji in Bolgarov v Albaniji. Manjšinam je zagotovljeno svobodno ustanavljanje šol in cerkva tamkaj, kjer so v premoči z domačim prebivalstvom.

Vojno odškodninska banka v Baslu odklonila podaljšanje nemških kreditov. Vojno odškodninska banka v Baslu je odklonila prošnjo nemške narodne banke, naj bi jej bil podaljšan kredit, ki ga uživa za brezpogojne vojno odškodninske dajatve Nemčije.

Izjava nemškega kancelarja Brüninga o neplačevanju vojnih odškodnin in druge države. Zadnjič smo poročali, da je izjavil nemški kancelar dr. Brüning, da Nemčija ne more in tudi za bodoče ne bo več plačevala vojne odškodnine. Proti tej izjavi vodilnega nemškega dr-

ZA NEGOVANJE TELESA

za jačanje udov in zaščito pred obolenjem, je Fellerjev Elsafluid priznano domače sredstvo in kozmetikum, že 35 let splošno priljubljen. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

žavnika so vstale vse prizadete države. Amerika ne kaže nobenega zanimanja glede vojno odškodninskega vprašanja in hoče v tem oziru prepustiti Evropo svoji usodi. Pač pa nikakor noče pristati Amerika Nemčiji na ljubo na znižanje ali brisanje vojnih dolgov in se je postavila s tem nastopom proti Brüningovemu stališču, da bi se enostavno črtale za prihodnost vse vojno odškodninske dajatve. Nemčija je računala na pomoč Amerike glede vojne odškodnine, a je sedaj sled nezanimanja Amerikancev popolnoma osamljena.

Sestanek male antante. Dne 30. t. m. se sestanejo v mestu Montreux ob Ženevskem jezeru zunanji ministri držav Male antante. Na tem sestanku bo sporazumno ugotovljeno stališče Male antante z ozirom na razorožitveno in vojno odškodninsko vprašanje, ki se bo reševalo februarja v Lausanni.

Druga vlada francoskega ministrskega predsednika Laval. Dne 14. tega meseca je sestavil Laval vlado, ki je ostala malodane ista, kakor prejšnja, le da je izpadel iz nje dolgoletni zunanji minister Briand. Vojno ministrstvo je prevzel po smrti Maginota Tardieu, predsedništvo vlade in zunanje ministrstvo je obdržal Laval. Briand bo imenovan za stalnega zastopnika Francije pri Zvezi narodov.

Romunsko-sovjetska pogajanja radi sklepa pogodbe o medsebojnem nenapadanju so se razbila, ker Rusija noče brezpogojno priznati Besarabije Romunom.

Poslanci poljske opozicije obsojeni. Parkrat smo že poročali, da so zaprli na Poljskem 11 opozicijskih poslancev, proti katerim je bila zadnje dni zaključena razprava. Od 11 poslancev je bil samo eden oproščen, ostali pa obsojeni na več let, ker se jim je dokazala krivda, da so pripravljali nasilen prevrat vlade. Med obsojenimi je bivši minister in bivši ministrski predsednik.

Iz nemirne Indije. Radi aretacije Ghandija, njegove žene in velikega števila vodilnih nacionalistov je zašel angleški podkralj za Indijo v škripce. Zveza borb za trgovino z bombažem se je postavila odločno za Ghandija in razglašala, da je Ghandijeva aretacija žalitev za vsacega pravega Indijca. Vlada je že Ghandiju predlagala, da ga izpusti in mu prizna omejeno svobodo, ako se zaveže, da se ne bo lotil nobenega protizakonitega koraka in da bo stalno na razpolago angleškemu oblastem. Miru, ki je zavladal po aretaciji Ghandija podkralj nikakor ne zaupa in je izdal v Bombayu nove ukrepe in odredbe proti nacionalistom, ki pomenijo praktično proglašitev obsednega stanja. Vsa zborovanja in sprevodi so prepovedani. Ljudje ne smejo ostati dalje časa na enem mestu. S tem hoče vlada prepričati, da bi se postavljale bojkotne straže.

Rusija in zasedba Harbina od Japoncev. Japonske čete so zasedle v Mandžuriji Harbin, ki je najvažnejše križišče vzhodno-kitajskih železnic in življenjskega pomena za rusko gospodarstvo. Povrh so proglasili Japonci v Harbinu obsedno stanje. Z zasedbo Harbina je zadela Japonska v živo Rusijo, ki je istopila po svojem poslaniku v Tokiju proti omenjenemu koraku japonskih čet.

*



Petdesetletnica škofa dr. Jurija Dobrila. Letos, in sicer 13. januarja je poteklo 50 let, odkar je umrl veliki hrvatski škof dr. Jurij Dobrila. Rojen je bil 16. aprila 1812 v tinjanski župniji v Istri od siromašnih kmetijskih staršev. L. 1857 je bil imenovan za škofa v Poreču v Istri, l. 1875 pa se je preselil kot škof v Trst, kjer je 13. januarja 1882 umrl. Škof dr. Dobrila je bil za istrske Hrvate to, kar je bil škof Slomšek za štajerske Slovence. Položaj Hrvatov v Istri je bil podoben položaju Slovencev na Koroškem in Štajerskem. Razlika je bila v tem, da je hrvatstvo v Istri ječalo pod italijanskim jarmom, slovenstvo pa je stekalo pod nemškim pritiskom. Zato je bilo Dobrilo delovanje popolnoma podobno Slomškovemu. Kakor Slomšek, je bil Dobrila mož orjaške vere in velike ljubezni do Boga in lastnega naroda. Istrski Hrvatje so bili narod brez narodne prosvete, brez šol, brez knjig. Dobrila jim je spisoval knjige. Njegovi spisi so bili po največ verske in nabožne vsebine. Njegov molitvenik »Oče, zgodi se volja tvoja« je postal narodna čitanka, iz katere so se starejši ljudje naučili čitati in ljubiti svoj materni jezik. Dobrila je srčno ljubil hrvatsko kmetstvo ljudstvo. Najbolje se je počutil, ako je obiskoval preproste kmetijske hišice ter tamkaj se razgovarjal s kmetijskim ljudstvom. Zavedal pa se je tudi, da ni pravega naroda brez narodnega razumnitva. Zato je poskrbel, da so mogli nadarjeni sinovi istrskega siromašnega kmeta v šole, v katerih so se izšolali za duhovnike ali za dobre krščanske uradnike in učitelje. Ustanovil je stipendije za šolsko mladino porečko-poljske škofije z glavnico 10.000 kron z glavnico 16.000 kron, za svoje rojake in z glavnico 140.000 kron za dijaško semenišče. Kot politični voditelj svojega naroda je dr. Dobrila odločno branil njegove pravice in pravo hrvatske narodnosti na Dunaju in v istrskem deželnem zboru. Da bi vzbudil politično narodno zavest med ljudstvom, je ustanovil l. 1870 politični list, tednik »Naša Sloga«. Škof dr. Dobrila je ljubil svoj narod ter neumorno za njega deloval do zadnjega svojega diha. Zato je njegov spomin ostal v srcu istrsk. naroda. Škof dr. Dobrila je svetla zvezda, ki še vedno sije tužni Istri, sije zlasti danes ko je črna megla tujinstva zagrnila to deželo v trpljenje in žalost. Naj bi ta zvezda bila rešiteljica hrvatskega ljudstva ob obalih sinje Adrije!

Katoliška akcija v Italiji. Razvoj katoliške akcije v Italiji je šel s tako naglim korakom, da je fašizem postal ne samo pozoren, marveč tudi nervozen. Osebito katoliške mladinske organizacije so se tako lepo razvijale, da se je fašizem začel bati za svoj naraščaj. Številno članov katoliških mladinskih organizacij je vedno bolj raslo, in sicer v takem obsegu, da fašistične mladinske organizacije kljub temu, da so od države podpirane in plačane, niso mogle več s katoliškimi tekmovati. Vsled tega je začel italijanski fašizem Katoliško akcijo, osebito njene mladinske organizacije, surovo in krvavo preganjati. Kakšno je bilo to preganjanje, se vidi iz tega, da se je moral papež Pij XI. v posebni okrožnici o Katoliški akciji obrniti na vesoljni katoliški svet za pomoč. Tega se je fašizem zbal ter napravil z Vatikanom kompromis, kar se tiče delovanja Katoliške akcije v Italiji. V smislu tega kompromisa je papež Pij XI. početkom novega leta izdal za italijansko Katoliško akcijo nova pravila. Bistvene spremembe v ustroju Katoliške akcije tudi po teh pravilih ni. Slejkoprej obsega italijanska Katoliška akcija te-le katoliške stanovske organizacije: 1. mož, 2. žen, 3. vseučilišnikov, 4. vseučilišnic, 5. mladeničev, 6. deklet. Težišče teh organizacij je v župnijah in v škofiji, ne pa v osrednjem uradu cele italijanske Katoliške akcije. Na čelu škofijske zveze teh navedenih organizacij stoji škofijski odbor, kojega člane imenuje škof. Dejavnost Katoliške akcije se s to spremembo pravil ne bo zmanjšala, temveč se bo povečala.

Borba za šolo v Franciji. Šolsko vprašanje je življenjskega pomena za katoličane. Zato vidimo, da se katoličani, ki se le količkaj zavedajo svojih dolžnosti napram veri in cerkvi, po vseh državah borijo za pokristjanjenje šole. Največ težav je v tistih državah, kjer vlada državni šolski monopol. V Franciji sicer še ni vpeljan šolski monopol države, ker so dovoljene zasebne šole. Nasprotniki krščanskega svetovnega nazora s framasoni na čelu pa se trudijo, da bi izpodrinili zasebne katoliške šole ter tako dejanjsko spravili vse šolstvo v roke države. Framasonske nakane podpirajo v parlamentu radikali in socialisti. Postopajo pa tako-le: V državnih srednjih šolah je za nižje razrede vpeljan brezplačen poduk, v višjih razredih pa je treba plačati šolnino. Framasonska parlamentarna levica — radikali in socialisti — se pod vodstvom prostožidarjev trudi, da bi se odpravila šolnina v vseh državnih šolah. In ravno v tem je nevarnost za zasebne katoliške šole, ki ne morejo izhajati brez šolnine, ker drugače ne zmorejo vseh velikih stroškov. Ker se agitacija levice pokriva s socialnim plaščem, češ, da je njeno načelo v korist gospodarsko šibkejšim slojem, ki ne morejo lahko plačati šolnine, je s tem položaj za katoličane otežkočen. Katoliški mladinski krogi so počeli po Franciji širiti misel, naj Francija sprejme belgijski šolski sistem, ki je v tem, da država podpira denarno v primeru s številom šoloobiskujočih otrok svobodne (zasebne katoliške) šole. Res bi ta rešitev bila naj-

boljša. Teško bo pa za takšno rešitev dobiti večino v parlamentu. Krščanska stranka v parlamentu, ki se imenuje demokratska ljudska stranka ter je v sredini med svobodoumno levico in konzervativno desnico, bo imela težko in hvalevredno nalogo, da brani in uveljavlja šolske zahteve francoskega katolicizma.

Brezbožnost v baltičkih državah. V baltičkih državah, ki so sosedne boljševiski Rusiji, zlasti v Letonski in Estonski, se vedno bolj uveljavlja vpliv boljševiske brezbožnosti. Valovi brezbožniške agitacije segajo tudi v Estonsko in Letonsko ter so tamkaj zajeli predvsem protestantsko cerkev. V Estonski se je evangelsko-luteranska cerkev organizirala kot narodna cerkev, z vodilnim osrednjim uradom. Zadnji čas pa nekateri luteranski pastori popolnoma prezirajo ta vodilni cerkveni urad. Nekaj jih je izstopilo iz zveze narodnih cerkva ter ustanovilo takozvani protestantski pokret, ki zanika božanstvo Kristusovo. Radikalno-socialistično krilo hoče ustanoviti še bolj narodno cerkev, to je, vzpostaviti hoče staro pogansko vero. Ustanovili so takozvani »svet modrijanov«, kojega svečeniki darujejo na poganski način maliku »Taam«, pšenico, sadje in cvetje. Daleč so prišli ti-le protestantski intelektualci (razumniki). Iz krščanstva so padli v poganstvo.

Zima v boljševiskem rajju. V leningradskem komunističnem listu »Krasnaja Gazeta« je dne 25. decembra 1931 izšlo poročilo o mrazu, ki vlada v ruskih bolnišnicah in delavskih zdravilišjih. V tem poročilu se med drugim poroča naslednje: »Že 5 tednov je zdravilišče za tuberkulozne v Djetskojem selu (okraj Leningrad) in delavsko zdravilišče v Sestorečkem okraju brez vsega kuriva. Temperatura v bolniških sobah ne sega prelo ničle. Celo . . . sto dni ne dobijo bolniki nobene tople hrane, ker ni kuriva, da bi se zakurilo peči.« Mrzlo, strupeno mrzlo je v boljševiskem rajju. V Londonu, Dancigu in Stetinu pradaajo bolševiki drva iz Rusije po smešno nizkih cenah, v Rusiji pa ne privoščijo delavskim bolnikom po bolnišnicah niti koščeka lesa ali premoga. Tako človekoljubno je komunistično gospodarstvo.

*

Dunajski zdravnik o Poljšaku.

Predstavnik 2. kirurški oddelka Rudolfove bolnišnice na Dunaju, dvorni svetnik dr. Karel Funke je lansko leto imel pred zdravniki, ki so prišli iz raznih držav, predavanje o raku in njegovem zdravljenju. V tem predavanju je na koncu rekel: »Sklepno hočem poročati o načinu zdravljenja, ki je vsled tega izjemen, ker ga je izročil zdravnikom nek lajik, jugoslovanski učitelj, in ki je pripraven samo za zunanje raka. S tem Abjinin-zdravilom delam s privolitvijo zdravstvenega urada že celo leto poskuse, za sedaj pri oteklinah, ki se ne dajo operirati. Farmakološki (zdraviloznanstveni) urad dunajskega vseučilišča je to zdravilo preis-

kal ter izjavil, da se brez pomisleka sme uporabljati »pod zdravniškim nadzorstvom«.

Primarij mariborske bolnišnice dr. Černič je v listu »Mariborer Zeitung« dne 6. januarja 1932 objavil z ozirom na izvajanja dr. Funkeja članek z naslovom: »Kako je z zdravljenjem na raku obolelih po Poljšaku?« Na ta članek je dvorni svenik dr. Funke objavil v »Mariborer Zeitung« z dne 15. januarja t. l. strokoven članek kot odgovor. Iz tega članka objavljamo zadnji del. »S tem je zadeva,« tako piše dr. Funke, »za mene končana. Pomilovanja vredno je, če tovariš in povrh še strokovni tovariš zdravniške objave tako popačeno objavlja v javnem časopisu, z očitnim namenom, da bi svojega sorojaka, ki se trudi, da bi pomagal trpečemu človeštvu, onemogočil. Kakor dolgo odobrava nadrejena oblast nadaljevanje poskusov (s Poljšakovim zdravilom), se bodo nadaljevali, pri tem me ne bodo ovirale razne objave tovarišev, ki niso nikoli zdravili z mazilom (Poljšakovim). Ravno nasprotno!

Lahko vam izdam, da se danes izdelujejo Poljšakova zdravila v dobro urejenem laboratoriju pod vodstvom lekarnarja, da obstoja pod vodstvom asistenta in profesorja Volka posebno zdravilišče in je podalo že nekaj sanatorijev izjavo, da dajo cele oddelke na razpolago za zdravljenje po Poljšakovem načinu. Ne smem prezreti dejstva, da študirajo zdravniki iz vseh pokrajin na mojem oddelku način zdravljenja in prosijo, da se jim pošljejo Poljšakova mazila.

Presoja vprašanja, kedo povzroča zmedo v tem perečem vprašanju: Ali jaz, ki sem poročal nepristransko pred zdravniki o zdravljenju s Poljšakovim mazilom in jim predstavil ozdravljene slučaje, ali primarij dr. Černič, ki je moja izvajanja popolnoma popačil in jih neresnično kritiziral v dnevniku, te prepuščamo širni javnosti.«

*



Radi uboja lastne matere na zatožni klopi. Dne 12. januarja je obravnavalo mariborsko sodišče nad vse žalosten slučaj, v katerem je šlo za obsodbo sina, ki je v pijanosti in surovosti zagrešil uboj lastne matere. Obtožnica dolži 33 letnega posestniškega sina Franca Rojko iz Prodnege vrha sledečega zločina: Dne 9. oktobra je imela Elizabeta Rojko v Prodnege vrhu trgateg, pri kateri bi naj bil opravil prešanje z delavci močno vinjeni sin Franc. Sin je hotel iti zvečer v klet po vino, a mu je mati branila, ker je že bil pijan. Materino svarilo je sina razljutilo, da je pognal delavce domov. Ko so se delavci odpravljali, sta bila mati in sin v kleti. Nenadoma so začuli zunaj stoječi zamolkel udarec iz kleti in presunljiv vzdih »Jezus Marija« in že je stopil osumljeni na trato pred viničarijo ter dejal: »Tega črnega hudiča (mislil je